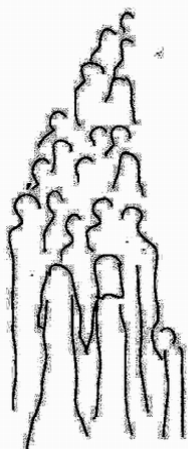

СИМВОЛ НА ВЯРАТА

БЮЛЕТИН НА ЦЕНТЪРА ЗА РЕЛИГИОЗНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И КОНСУЛТАЦИИ
"СВВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ" ПРИ СТОЛИЧЕН ХРАМ "СВВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
Брой 17, 30 юни 2010 година

ВЪРХОВНИЯТ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД ЗАЩИТИ

**Д-Р ДЕСИСЛАВА ПАНАЙОТОВА,
РЕЛИГИОЗНИТЕ ПРАВА НА
ПРАВОСЛАВНИТЕ ХРИСТИЯНИ В
БЪЛГАРИЯ И СТАТУТА НА БПЦ-
БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ**

Победа за Църквата, победа за всички православни християни в България – така може да се определи Решение № 6958 на Върховния административен съд (ВАС) от 27 май 2010 г. То бе взето от VII отделение на ВАС в тричленен състав с председател съдия Ваня Анчева и членове съдия Тая Вачева и съдия Павлина Найденова. Посоченото решение е във връзка с жалба на Апостолска реформирана църква (АРЦ), в която се иска преразглеждане на Решение № 122 от 10 юли 2009 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), с което тя отхвърли обвиненията на протестантската общност срещу д-р Десислава Панайотова за това, че е споменала в свое интервю името на пастор Георги Бакалов и поделението на АРЦ – Християнски център "Прелом" в контекста на оплаквания от потърпевши граждани, чийто живот е бил засегнат от сектантски учения и практики.

За тези от вас, които не са проследили развитието на този въпрос, предлагаме хронология на събитията от самото им начало:

В средата на 2008 г. бяха предприети прокурорски проверки на вероизповедания, религиозни сдружения и фондации заради натрупаните сигнали на пострадали граждани от дейността на една или друга религиозна общност на територията на Р България.

Във връзка с това и с цел публикуване на

кратък анализ върху ситуацията у нас в-к „Телеграф“ търси експертното мнение на д-р Десислава Панайотова, която ръководи Центъра за религиозни изследвания и консултации „Св. св. Кирил и Методий“ при храм „Св. св. Кирил и Методий“ (ул. „Г. Вашингтон“ 47) в София. Вестникът публикува интервюто си с нея на 1 август 2008 г., като журналистката Младена Германова поставя заглавието: „Секти зарибяват с магии и хипноза“ и прави редакция с някои фактически неточности. Но като цяло интервюто на д-р Панайотова е запазило автентичния си смисъл и носи информационен характер, опирайки се върху емпиричните свидетелства, постъпили в ЦРИК „Св. св. Кирил и Методий“ от потърпевши граждани, дошли там за консултация и помощ.

Един от пасторите на протестантската общност ХЦ „Прелом“, Калоян Курдоманов, подава оплакване в Дирекция „Вероизповедания“, с което настоява да бъде потърсена отговорност на д-р Панайотова за въпросното интервю, подбрани части от което той цитира некоректно и извън общия му контекст.

В отговора си до пастор Курдоманов от 21 август 2008 г. Дирекция „Вероизповедания“ в лицето на тогавашния ѝ директор проф. Иван Желев заявява, че квалификациите в интервюто по адрес на ХЦ „Прелом“, „са недопустими в едно демократично общество“.

По същия повод с официално писмо до д-р Панайотова от 21 август 2008 г., и въпреки че изрично се знае, че АРЦ е пряк приемник на забранената в България секта-сдружение „Слово на Живот – Интернешънъл”, Дирекция „Вероизповедания” в лицето на проф. Иван Желев отбелязва, че АРЦ с поделенията ѝ е регистрирано вероизповедание и препоръчва на д-р Десислава Панайотова да е „изключително прецизна и обективна в медийните си изяви”. Казано с други думи, Дирекцията се опитва да наложи на д-р Панайотова тя да не използва характерната за православното богословие терминология – напр. понятия като „секта” и „ерес”, както и публично да не изнася смущаваща информация за регистрирани вероизповедания. В противен случай, според т. 3 от писмото на Дирекцията, д-р Панайотова е заплашена със затвор, което става ясно от приведения там цитат от Наказателния кодекс: „Който проповядва омраза на религиозна основа чрез слово, печат или други средства за масова информация, чрез електронни информационни системи или по друг начин, се наказва с лишаване от свобода до четири години или с пробация, както и с глоба от пет хиляди до десет хиляди лева” (НК, чл. 164, ал. 1).

В края на 2008 г. АРЦ подава жалба в КЗД.

Св. Синод на БПЦ-БП незабавно реагира и изготвя Становище относно спазването на свободата на словото и религиозните убеждения в Р България. Негово Високопреосвещенство Пловдивският митрополит Николай също изпраща становище до КЗД. И в двата документа категорично се подчертава, че да се забрани на една православна християнка да използва характерния за Православието богословски език, би означавало да се окаже натиск върху православната ѝ съвест, върху професионалния ѝ дълг и върху религиозните ѝ права като цяло.

Жалбата е разгледана на две заседания на КЗД през март и април 2009 г. като на второто и заключително заседание жалбоподателите си позволяват да отправят още едно допълнително искане към КЗД – да се премахне чл. 13, ал. 1 (неточно посочен чл. 13, ал. 3) от Конституцията на Р България, където се казва, че „традиционна религия в Република България е източноправославното вероизповедание”.

КЗД отхвърля жалбата и новото искане на АРЦ против статута на БПЦ-БП като несъстоятелни и заключава, че „д-р Панайотова не възпрепятства упражняването на верските убеждения на жалбоподателите, а изразява мнение, пречупено през призмата на теологията”.

През 2009 г. АРЦ подава във ВАС нова жалба – този път срещу решението на КЗД. В тази жалба атаката срещу БПЦ-БП се засилва: вече се иска премахването не само на чл. 13, ал. 1 (неточно посочване на ал. 3) от Конституцията на Р България, но и Законът за вероизповеданията (ЗВ). Тук е наложително да подчертаем, че допуснатата

от жалбоподателите грешка ги поставя в позицията на настояващи за премахване на конституционния текст от чл. 13 (1), който гласи, че „вероизповеданията са свободни”.

Във връзка с новата жалба Дирекция „Вероизповедания” изпраща до ВАС писмо, подписано вече от новия ѝ директор г-н Емил Велинов, в което за д-р Панайотова се казва, че „в отношението си към религиозните общности” тя „често ги дефинира като секти. Този термин в общественото и медийно пространство е натоварен с негативно значение и употребяван по отношение на определено вероизповедание уронва неговото добро име.” Същевременно г-н Е. Велинов завършва становището си с уточнението, че „терминът „секта” няма легална правна дефиниция”.

На 12 януари 2010 г. съдийският състав при VII отделение на ВАС разглежда иска на жалбоподателите, представлявани от адвокат Виктор Костов, изслушва становището на юрисконсулта на КЗД г-жа Е. Горянова, изявленията на д-р Десислава Панайотова и нейния процесуален представител адвокат Стефка Спиридонова, както и позицията на юрисконсулта на в-к „Телеграф” г-н Михайлов.

На 27 май 2010 г. ВАС обяви решението си по делото, в което най-съществените заключения са следните:

1) Решението на КЗД „не е обжалвано от Румен Андреев Попов в лично качество, Църква “Царство на Христос”, представлявана от Румен Андреев Попов, Румен Олимпиев Стоименов в лично качество и АРЦ “Алфа и Омега”, представлявана от Румен Олимпиев Стоименов, и в тази му част е влязло в сила”. Това ще рече, че част от първоначалните жалбоподатели - поделения на АРЦ фактически са приели решението на КЗД и са се оттеглили от по-нататъшни съдебни производства.

2) КЗД е взела изцяло законосъобразно решение, тъй като е приела, че „на база емпиричния си опит и богословски познания Десислава Панайотова, доктор по богословие, разглежда в интервюто различни религиозни общности, като отразява спецификата им и с изразеното ѝ богословско становище в научен аспект” не е осъществила състава на “тормоз” по смисъла на § 1, т. 1 ЗЗДискр.”

3) „Негативните или положителни емоции на дадена категория читатели, породени от печатен материал, одобрението или неодобрението на изложените в него идеи, възгледи, информация или предложения, съгласието или отхвърлянето им, самоидентификацията или разграничението от даден образ или квалификация, съдържащ се в този материал, е въпрос на субективно лично възприятие, ценностна система, интелектуално равнище и духовност, които са част от интимната сфера на всяка една личност, и по начина, по който следва да са защитени от необоснована намеса, по същия начин не могат да служат за общовалиден критерий

за оценка на дадена публикация като враждебна или дискриминационна. В случая практикуването на свободата на словото е пряко свързано със свободата в духовната сфера, още по-стриктно казано - със свободата на упражняване на религия, където по думите на самите жалбоподатели преживяванията са от интимно духовно естество, което не подлежи на доказване и анализ пред държавни органи, поради което не може да се оценява със средствата, познати на светските институции.”

4) „Съдът при упражняване на правораздавателната си власт също следва да се ръководи при преценката си за нарушаване на антидискриминационното законодателство от конституционния императив за отделността (автономността) на вероизповеданията от държавата и да не се намесва в разрешаването на спорове, за които установи, че са от религиозно-духовен, а не от светски характер.” Тук прави впечатление обективният и професионален подход на съдиите от VII отделение на ВАС, който би следвало да се съблюдава и от всички останали държавни институции.

5) В противовес на пристрастните становища на Дирекция „Вероизповедания” по случая, съдийският състав по делото във ВАС счита за интервюто на д-р Панайотова, че: „Статията не съдържа обидни и дискриминационни изрази и послания, тя изразява критични възгледи относно целите и практиките на вярата, които се намират изцяло на плоскостта на религиозния спор. Съдът намира за естествени различията между отделните вероизповедания относно въпросите на практикуването на вярата, поради което държавата (и съдът като държавна институция) са обвързани от задължението да не се намесват отвъд границата на духовната самостоятелност на отделните религиозни общности. Интервюто на Десислава Панайотова има изцяло информативен характер за опасностите при практикуването на вярата в най-широк смисъл – тя визира както опасните православни секти в богословския смисъл на тази дума, така и тези сред вярващите протестанти, както и различни други култове – регистрирани и нерегистрирани. Тази ѝ позиция е именно в качеството ѝ на православен християнин, богослов и експерт, поради което съдът счита, че както цитираното интервю, така и цялостното поведение на заинтересованата страна Десислава Панайотова, не навлиза в правото на свободно вероизповедание на жалбоподателите и не съставлява нарушение на дискриминационните забрани, нито представлява тормоз или подбуждане към дискриминация по смисъла на ЗЗДискр.”

6) „Упражняването на свободата на словото, в това число и в сферата на изразяване на верски убеждения или евентуално засягането на правото на упражняване на вероизповедание на реципиента на дадена публикация от негова лична гледна точка, не ограничава правото на критика или на

разпространение на обективна информация в ущърб на някого, т.к. комуникационните права освен средство за изява на личността, са и гаранция за защита и прогрес на обществото.”

7) Нещо повече, според съдиите от ВАС, медийните изяви на д-р Панайотова са полезни и нужни на българското общество: „Съдът намира, че не е налице засягане на доброто име на жалбоподателите като висша ценност от естество да обоснове ограничаването на свободата на словото както на автора на статията, така и на печатната медия, а напротив – съдържащата се в статията информация е и в интерес на обществото.”

8) ВАС подчертава, също така, че искането на жалбоподателите за отмяна на ЗВ и конституционния текст от чл. 13 (3), които - според АРЦ - поставят БПЦ-БП в привилегировано положение спрямо другите вероизповедания, не подлежи на обсъждане, тъй като Конституционният съд вече е дал отговор на редица въпроси, „свързани с режима на свободата на съвестта, свободата на мисълта и избора на вероизповедание и на религиозни или атеистични възгледи, в т.ч., както и на въпроси относно законовата уредба на вероизповеданията в Република България (Сравн.: решение № 5 от 11.06.1992 г. по к.д. № 11/92, решение № 12 от 15.07.2003 г. по к.д. № 3/2003 г.)”

9) „Върховният административен съд, седмо отделение, РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Георги Петков Бакалов, Апостолска реформирана църква, Християнски център “Прелом”, Христо Кънчев Кънев, Църква “Правда, мир и радост в Светия Дух”, Велислав Георгиев Алтънов и Иво Стефанов Койчев срещу решение № 122/10.07.2009 г. по преписка № 257/2008 г. на Комисията за защита от дискриминация.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Калоян Здравков Курдоманов срещу същото решение и ПРЕКРАТЯВА производството по делото в тази част.”

С това свое достойно решение съдийският състав по делото срещу БПЦ издигна авторитета на ВАС, защити от опитите за посегателство правото на православните християни в България да изразяват свободно и публично своите убеждения и показа, че демократичното устройство на нашето общество не бива да се схваща само като инструмент, работещ в полза на малцинствата, но и като механизъм, защитаващ интересите на мнозинството. С решението си ВАС даде и много важен знак за това, че приносят на Българската православна църква към миналото, настоящето и бъдещето на българската нация не бива да бъде подлаган под съмнение, тъй като това означава да се откажем от своята история, от културните си и духовни традиции, от националното си и човешко достойнство, и в края на краищата - от пътя към блажената Божия вечност, който прокараха за нас светите братя Кирил и Методий и техните достославни приемници.

Д-р Десислава Панайотова с почит и най-топла

4 Символ на вярата, брой 17 - 30 юни 2010

признателност благодари на Негово Светейшество Българския патриарх Максим и на всички членове на Св. Синод за оказаната ѝ архипастирска подкрепа и я приема като застъпничество за цялата православна общност в България. Тя е изключително благодарна на Техни Високопреосвященства Ловчанския митрополит Гавриил и Пловдивския митрополит Николай за тяхната отеческа и молитвена грижа по време на изслушванията в КЗД и ВАС. Д-р Панайотова специално благодари на адвокат Стефка Спиридонова за всеотдайната защита и високопрофесионалната работа по делото. Тя изразява и искрената си благодарност към всички православни духовници и миряни, които – като истинска Църква - молитвено я подкрепяха по време на това изпитание за вярата.

Нека отново се помолим на Бога за тези, които не са в пълнотата на църковната истина: “Отстъпилите от православната вяра и ослепените от погибелни ереси, със светлината на Твоето познание просвети и в Светата Твоя Апостолска, Съборна Църква приеми”. Амин.

Източник: <http://bg-patriarshia.bg>

КУРСОВЕ ПО ПРАВОСЛАВИЕ

Започна записването за образователните курсове по Православие за възрастни за уч. 2010-2011 г., които се провеждат в Енорийския център при храм “Св. св. Кирил и Методий”.

Чрез тези курсове се стремим да отговорим на силната потребност от себепознание, богопознание и въцърковяване, която - според наблюденията ни - е налице в душите на хората от всички възрасти и слоеве на нашето общество.

Курсовите програми са съобразени с различната степен на познаване и практикуване на Православната вяра от страна на тези, които се обучават в Енорийския център. Така се оформят групи от начинаещи, напреднали и много напреднали курсисти. Същевременно системата на обучение е гъвкава и позволява посещаването на повече от един курс, както и включване в крачка в работата на друга група, когато тя започва изучаването на

нов модул от учебната програма за съответния курс през съответната учебна година.

Тематично курсовете се разделят на:

1. Въведение в Православието. Църковни празници, символи и тайнства.
2. Тълкувание на Свещеното Писание на Стария Завет.
3. Тълкувание на Свещеното Писание на Новия Завет.
4. Св. отци и вселенските събори на Църквата – Част I или II.

Система на работа:

Минималният брой за сформирание на група е 6 човека.

Лекциите се провеждат всяка събота - от м. ноември до м. май. При необходимост се използват за лекции и делнични дни. Занятията обхващат 3 астрономически часа за всяка група.

Форми на обучение: лекция, дискусия, мултимедийна прожекция, практически урок.

Форма на оценяване: решаване на тест, писане на есе.

На разположение на курсистите се предоставят програми, материали и литература.

Безплатно може да се ползва книжният фонд на храмовата библиотека.

Срок за записване: 25 октомври.

Адрес за записване и консултации:

Д-р Десислава Панайотова
Храм “Св. св. Кирил и Методий”
ул. “Г. Вашингтон” № 47, ет. 3 (до Женския пазар)
София – 1202
Тел.: 02 / 983 14 85, вътр. 215 или 02/987 56 11, вътр. 217;
Моб. Тел. 0878 44 54 57
Е-мейл: crsc_st_cyril_st_methodious@abv.bg

За консултации заповядайте всеки вторник, сряда и четвъртък (14.00 – 16.30 ч.) в ЦРИК „Св. св. Кирил и Методий” на адрес:

Храм „Св. св. Кирил и Методий“
ЦРИК „Св. св. Кирил и Методий”
ул. “Г. Вашингтон” № 47, ет. 3
София - 1202

Тел: 02 / 983 14 85

Моб. 0878 44 54 57

E-mail: crsc_st_cyril_st_methodious@abv.bg

Web: www.symbvol.org